

64

1529-1532. Διαθήκες (νοταριακές πράξεις). Χάνδακας.

W. F. Bakker, A. F. van Gemert (έκδ.), «Οι διαθῆκες του Κρητικοῦ νοταρίου Ἀντώνιου Γιαλέα 1529-1532», *Κρητολογία* 6 (1978), σ. 23-30 αρ. 5-6, σ. 34-36 αρ. 7-8, σ. 40-43 αρ. 9-10, σ. 46-48 αρ. 11-12, σ. 49-51 αρ. 13-14, σ. 53-54 αρ. 15-16, σ. 56-57 αρ. 17, σ. 60-61 αρ. 18-19, σ. 66-67 αρ. 20-21, σ. 69-70 αρ. 22-23, σ. 73-74 αρ. 24.

65

1531- 1570. Νοταριακά έγγραφα. Κεφαλονιά.

Σταματούλα Ζαπάντη, *Κεφαλονιά 1500-1571. Η συγκρότηση της κοινωνίας του νησιού*, Θεσσαλονίκη 1999, σ. 373-406, αρ. 1-39⁸.

66

1532-1572. Νοταριακές πράξεις. Άνδρος.

Δ. Πασχάλης, «Ο Σπαρτιάτης Στρατηγόπουλος, δημόσιος ύπὸ βασιλικὴν ἔξουσίαν νοτάριος ἐν Ἀνδρῷ. Εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Ἀνδρῷ νοταρίων ἐπὶ Φραγκοκρατίας καὶ Τουρκοκρατίας», *BNJ* 23 (1930), σ. 90-91.

67

1533-1570. Νοταριακές πράξεις. Ιεράπετρα (Κρήτη).

Β. Σιακωτός, «Οι οικογενειακές σχέσεις στην Ιεράπετρα μέσα από τα συμβολαιογραφικά κατάστιχα του 16ου αιώνα», *Άμαλθεια* 35 (2004), σ. 68-72, αρ. 1-7.

ΥΙΟΘΕΣΙΑ

1533, 24 Νοεμβρίου

«... Φανερόν καμτο και ομολογώ εγω ο Γεώργιος Ανταλός κατηκούμενος εν τω χωρίῳ

8. Τα υπ' αρ. 1, 5, 6, 7 έγγραφα προέρχονται από το πρωτόκολλο του Σταμάτιου Μοντεσάντου βλ. Σταματούλα Ζαπάντη (εκδ.), *Μοντεσάντος (Δε) ιερέας Σταμάτιος, Νοτάριος Ελείου, Κατάστιχο 1535-1553*, Αργοστόλι 2002, αρ. 157, 30, 89, 159 αντίστοιχα. Τα υπ' αρ. 2, 3, 8, 9, 11, 13 έγγραφα προέρχονται από πρωτόκολλο του Νοταρίου Ανδρέα Αμάραντου βλ. Χ. Βαγιωνάκης, Όλγα Κατσίβελα, Δέσποινα Μιχαλάγα, Βάσω Μπελαβγένη, Μ. Μπλέτας (εκδ.), *Ανδρέας Αμάραντος, Νοταριακές πράξεις, Αρακλί Κεφαλονίας (1548-1562)*, Αθήνα 2001, αρ. 40, 89, 6, 84, 191, 203 αντίστοιχα.

Στραβοδοξάρη ευρισκόμαινος σήμερον εν τω χορίον Επισκοπή ὅτη ἥλθαμε οισ σημβίβαστην θεληματηρή με τον κυρ Γεώργιον Βγόντζα νιόν Μιχαήλ και δήδο τού α' πεδήν εδηκό μου κατά σάρκα αρσενηκόν ηνα λαύι αυτώ οδηα την ψυχην του να το αναθρέψη ηδηα σα να ἡτονε πεδήν εδηκόν του, το οπήν ευρύσκαιται την σήμερον μηνόν ια' και δηα τούτο να μην εχο πλέα καμίαν εξουσήναη ησ αυτώ, αλά ουδέ αιδηκός μου να το γηρεψομε οδηα πεδή μας, και μετά να το εχη παντοτηνόν και ος βούλεται να το κάμη ανο οδηα ψυχήν σωτηρίας. Και αν ἥθελε ερθη καιρός οπου να γηενή το πεδή δώτομον της δούλεψι και να θελήσο εγο ο κύριος του να τον το παρο γε και να θελύση αυτόν του να μισέψη, να μηδέν μπορό ποτε αλα ουδέ αυτό να τον γηρέψομε πληρομαν ουδέ ρογαν ουδέ αλον τη τον καιρον οπου εθελεν εχη με αυτόν, δηότης το περνη οδηα τησ ψυχήν του οχη δηα δουλευτήν του. Ο αλυλογόν από τα μερη να πεύτη ησ πέναν υπέρπυρα ν' εν τα τύχη του καστελήνου μας και το παρόν μενετο δεκτό ...».

**ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΓΑΜΟΥ ΤΕΚΝΟΥ ΤΟΥΣ
1540, 19 Νοεμβρίου**

«... Φανερόν έστο ότι κυρ Νικολός Τζαμάκης εσίνυβαστηκεν με τη Φραντζέσκα την Ταντολοπούλα οτη δηα τεφερέντζυαν όπου εσιγήρησαν ανάμεσα τος και ἥκαμεν πεδην ο αυτός Νικολός με την ἀνοθεν Φραντζέσκα και οδηατή την σήμερον εθελυσε να τον εγηρέψη να πληροθή τα βυζαστηκά τζη και τ' αναθροφύμα τζη με στράταν της δηκαιοσήνης, ἥλθαστην ησ τον αυτόν σασμόν να της δόσι υπέρπυρα κδ' να κρατή το πεδήν αιος α' χρόνον να το αναθρέψη και περάσοντα ο χρόνος και ἥθελε θέλη η ἀνοθεν Φραντζέσκα να τον δόσι το πεδήν να το πέρνη χόρης κανέναν κοντράστο, άλεος και δεν ὥθελε θέλη να τον το δόσι το πεδήν, να το κρατή αυτή και ο ἀνοθεν νικολός να μηδέν ώναι κρατημένος πλέο να τζη δήδη τηβοτας, μα η ἀνοθεν Φραντζέσκα να κρατή το πεδή με οξόδες της και να το κάμνη ος θέλη. Ακόμα εσ ότι ένας από τον άλον τος να ηναι ήση και σατησφάδη μία μερά από την άλη και να μηδέν υπορύ ένας πάρου τον άλον να μοβέρη ησε κανέναν καιρόν κάμι άλυτη η δηαφοράν ησ τα ἀνοθι από τα οπία υπέρπυρα κδ' ομολογά η ἀνοθεν Φραντζέσκα πος ἥλανεν σήμερον μετρυτά υπέρπυρα ιβ' και τα έτερα υπέρπυρα ιβ' να της δόσι αιος άλον τον Μάιον τον προερχόμενον ...».

**ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΑΝΥΠΑΝΔΡΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ ΟΤΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΥΣΙΚΟ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΑΙ-
ΔΙΟΥ ΤΗΣ ΚΑΙ ΟΤΙ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ Η ΙΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΟΥ**

1541, 25 Ιουνίου

«... Καθομολογά η Φραντζέσκα η Ταντουλοπούλα πος ένε αποπληρομένη από εσέναν τον Νικολό Τζαμάκη ησε υπέρπυρα κδ', τα οπία ηλανε οδια τεφερέντζηαν οπου ηχασι να κάμουσι, καθώς φένεται και με έναν ηστουμέντο καμομένο ηπο της εμης χηρώς και ης αυτω της εχη δοσμένα υπέρπυρα ιβ' και την φοράν ετούτην της εμέτρησε ο Μάρκος ο Μηλονόπουλος άλα υπέρπυρα ιβ' και ουτως ήναι αποπληρομένη ησ το λεγόμενον ηστρουμέντο. Ακόμη την φοράν ετούτην την προτεστάρο εγω ο κατογεγραμμένος νοτάριος οδια ονομαν τον προηρυμένον Νικολό Τζαμάκη από μήραν τον θεού και της αφεντίας μας από εδα εως ημέρες η' να τηχέν να τον δόση το πεδήν τον να το κάμη τον μόδον τον καθώς ηναι ο σασμόσ τος στο πρότο χαρτί, αλέως, και περάση το τέρμινον και δεν το

δοσι να θέλι να το κρατή αυτή, να μηδεν υμπορυ πλέω να του γυρέψῃ καμιάν όξοδον ησε κανέναν καιρόν, ητης οδια το κοπέλη οσαν οδια μερδηκόν εδηκόν της. Μάρτυρες ο Μάρκος Μηλονόπουλος, Μιχάλης ο Νταντόλος ο αδελφός της. Η άνοθεν Φραντζέσκα φεσπονταίρου και λέγη πος οδια την ωραν δεν του το δήδι, δητή ένε μητέρα και ουδέν το θαρή να το αναθρέψῃ ξένη μάρα, μα οσαν το αναθρέψῃ αυτή απου το πονη κάλητα παρα άλον να το κάμη να γνωρύζη τον κήρην και την μάναν, ετότεσ να το δόσι μετά χαράς».

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΟΝΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΞΩΓΑΜΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΤΟΥΣ
1547, 22 Σεπτεμβρίου

«... Φανερών κάμνουν ετούτη η διο μεραις ο Μανούσος ο Σουρίας του ποταί Γεώργη και η Σοφία η Μακροπούλα του ποτε Πασκάλ από το χορίο Σκηνοκάψαλα οδιατη φέντεται και ο άνοθεν Μανούσως ήθελεν πέσι με την άνοθεν Σοφία και ήκαμεν με ταύτην διο παιδιά, αρσενικόν και θηλυκόν, και οδια να τος λήψουν η έξοδες της αφεντίας μας, ήλθασιν εις την κατογεγραμμένην συνήβασιν και εμιράσασιν τα λεγόμενα παιδιά εκήνα, και επήρεν το αρσενικόν ο κύρης και το θηλυκόν η μάρα. Και ποταί να μην έχη καμίαν εξουσίαν η αυτή Σοφία εις το αρσενικόν να τ' ορήζη οδια πεδήν της, ήμι τα να τα' όχη ο κύρης του και να το κάμει ως θέλη σα γονής, ήτης και ο αυτός Μανούσος να μην έχη καμίαν εξουσίαν εις το θηλυκόν να τ' ορήζει οδια πεδήν του, ήμι τα να τε πάντα με την μάρα του και να το κάμει ως θέλη. Ακόμη οδια κόπον και έξοδες να τ' αναθρέψη όπου ήκαμεν η άνοθεν Σοφία, ήναι κοτέντος να της δόσει ο άνοθεν Μανούσως υπέρπυρα ήκοσι και α τζη τοκάρι και άλλον τήποτας. Θέλη και χαρίζη ταύτα, και ποταί εις σε κανέναν καιρόν να μην μπορεί να γηρέψῃ καμίαν λύτε εις αυτήν την ηπόθεσιν από τα οπία τάσι να της δόσι ογλήγορα τα υπέρπυρα τα επτά και έως έναν χρόνο τέρμενον να της δόση αποπλήρωμαν υπέρπυρα ιγ' ...».

67α

1533-1626. Νοταριακές πράξεις και πατριαρχικό έγγραφο. Άνδρος.

Δ. Πολέμης, *Oι ἀφεντότοποι τῆς Ἀνδρου. Συμβολὴ εἰς τὴν ἔρευνα τῶν καταλοίπων τῶν φεονδαλικῶν θεσμῶν εἰς τὰς νῆσους κατὰ τὸν δέκατον ἔκτον αἰῶνα*, Άνδρος 1995, σ. 115-121 αρ. 3-4, σ. 127-136 αρ. 7-12, σ. 141-142 αρ. 15, σ. 150-156 αρ. 19- 21, σ. 161-200 αρ. 24-47.

68

1534. Διαθήκη (νοταριακό έγγραφο). Ναύπλιο.

Μ. Μανούσακας, «Μία διαθήκη ἀπὸ τὸ Ναύπλιο (1534) μὲ πλούσιο γλωσσικὸ ὑλικό», στον τόμο *Αντίχαρη. Αφιέρωμα στον θηγητή Σ. Καρατζά*, Αθήνα 1984, σ. 263-265.

